

Oplata pocztowa uszczona ryczałtem

Cena 50 gr Wdanie A

DZIENNIK ŁÓDZKI

Rok XV

Łódź, niedziela 1 i poniedziałek 2 lutego 1959 roku

Nr 27 (3791)

Skarby wawelskie już w Kopenhadze

KOPENHAGA (PAP). — W sobotę po południu zawinął do portu kopenhaskiego statek „Stockholm“, który przewiózł przez Atlantyk część odzyskanych w Kanadzie skarbów wawelskich.

Depesza OKP w sprawie Manolisa Glezosa

WARSZAWA (PAP). — W związku z aresztowaniem wybitnego patrioty greckiego Manolisa Glezosa — Prezydium Ogólnopolskiego Komitetu Pokoju wysłało do premiera Grecji Konstantina Karamanlisa depeszę następującej treści:

Z dyskusji na XXI Zjeździe KPZR

O rozwoju demokracji radzieckiej mówią Kiriczenko i Mikojan

MOSKWA (PAP). — Posiedzenie przedpołudniowe XXI Zjazdu KPZR rozpoczęło się w sobotę o godzinie 10. Obradom przewodniczył delegat L. Jefremow.

czonkowi Prezydium i sekretarzowi KC KPZR. Mówca wskazał, że zjazd z wielką uwagą wysłuchał referatu N. S. Chruszczowa.

potrzebne są kapitalistom, by osłabić międzynarodowy ruch komunistyczny i robotniczy.

Mikojan zwrócił uwagę delegatów na fakt, iż obecnie, kiedy jeszcze bardziej zmienił się stosunek sił na korzyść socjalizmu, wynowidziła na XX Zjeździe Partii teza, iż wojna jest nieuchronna, nie tylko zyskała prawo do życia, lecz również przyjęta została przez wszystkie siły występujące przeciwko nowej wojnie.

Nieocenionym wkładem socjalizmu do historii ludzkości — powiedział następnie Mikojan — stanie się wypowiedziany w referacie tow. Chruszczowa wniosek, iż jeszcze przed zwycięstwem socjalizmu na całym świecie przy zachowaniu kapitalizmu w części świata, poistnienie realna możliwość wyeliminowania wojen.

(Dalszy ciąg na str. 2)

Dalsze ustawy uchwalone przez Sejm

WARSZAWA (PAP). 31 stycznia o godz. 9 rano marszałek Sejmu Czesław Wysocki wznosił 30 posiedzenie Sejmu rozpoczęło dnia poprzedniego. Na posiedzenie przybył prezes Rady Ministrów Józef Cyrankiewicz, członkowie Rady Państwa i członkowie rządu.

Projekt ustala wypadki, w jakich państwo może przejąć ementarz wyznaniowy z przeznaczeniem go na ementarz komunalny.

Sejm jednogłośnie uchwalił ustawę o stosunku służbowym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej i ich rodzin.

Większością głosów Izba odrzuciła zgłoszone poprawki, uchwalając następnie projekt ustawy w wersji przedstawionej przez referenta przy 7 głosach przeciw i jednym wstrzymującym się.

Po sztormie na Bałtyku

Zwały lodu na Półwyspie Helskim koło Chałup naniesione w czasie ostatniego sztormu.

Strajki we Włoszech

RZYM (PAP). — W związku z ogłoszeniem przez konkretny „Piaggio“ lokautu w należącej doń stoczni w Ankonie, w całym mieście przeprowadzony został w piątek 2-godzinny powszechny strajk solidarnościowy.

nowiła zredukować 1.500 robotników.

Żandarmi przeciw robotnikom w Lille

PARYŻ (PAP). — W stolicy północnego okręgu przemysłowego Francji, Lille doszło w piątek wieczorem do ostrego konfliktu między strajkującymi robotnikami a żandarmami.

Otwarcie „Klubu Dziennikarza“

Wczoraj w gmachu przy ul. Piotrkowskiej 56 odbyło się otwarcie „Klubu Dziennikarza“.

Rada miejska w Lille stanęła po stronie robotników. Uchwaliła ona jednogłośnie rezolucję, w której protestuje przeciwko niedopuszczalnym metodom administracji fabrycznej, przeciw redukcjom i wywiera rząd, by bezpośrednio interweniowała w tej sprawie.

ZE SWATA

BONN. — Prezydent NRF Theodor Heuss ukończył w sobotę 75 lat. W związku z 75 rocznicą jego urodzin na gmachach publicznych i państwowych wywieszono flagi, dzieci szkolne miały wolny dzień.

Mechanizm zegara ma funkcjonować przez 200 lat. Zegar, umieszczony w szafie z drzewa mahoniowego, poruszany jest energią atomową radioaktywnego cezu-137, umieszczonego w odizolowanym miejscu na głębokości 30 metrów pod gmachem.

PARYŻ. — 186 tysięcy mieszkańców Luksemburga bójdzie w niedzielę do urn wyborczych, aby wybrać 52 członków parlamentu na okres 5 lat.

MOSKWA. — W Wierchojańsku zanotowano najniższą w tym roku temperaturę, a mianowicie 44 stopnie poniżej zera, a w Jakucku minus 38 stopni.

Przemówienia na III Zjeździe PZPR tłumaczone będą na 6 języków

WARSZAWA (PAP). Jakkolwiek do dnia otwarcia obrad III Zjazdu partii pozostało jeszcze ok. 6 tygodni, w Pałacu Kultury i Nauki, gdzie odbywać się będą obrady, rozpoczęto już wstępne przygotowania. Obejmują one — 120 pomieszczeń, m. in. salę prężną czoną dla prac komisji zjazdowych, pokoje dla prasy, obsługi technicznej itp.

WASZYNGTON. — Stany Zjednoczone wyraziły gotowość zwrotu cienia mienia austriackiego w wysokości 6 milionów dolarów, zarekwirowanego w czasie drugiej wojny światowej.

Kronika wypadków

Wczoraj wieczorem 2 oddziały łódzkiej straży pożarnej pospieszyły na ul. Wroblewskiego 6/8, gdzie w ZPB im. Liebknechta, w oddziale wlkowni zapaliła się maszyna a od niej bawełna i materiały. Spłonęło ok. 1000 kg bawełny. Są również straty z powodu zalania przedzdy i materiałów woda.

„Ameryka“ - ilustrowany miesięcznik w języku polskim

WARSZAWA (PAP). 31 stycznia odbyła się w ambasadzie USA w Warszawie konferencja prasowa, podczas której atache prasowy ambasady Edward A. Symans poinformował zebranych o ukazaniu się pierwszego numeru ilustrowanego miesięcznika w języku polskim — „Ameryka“.

BRONIEWSKI

Gdy oknem pełnie cisza martwa,
gdy huczy puls, a wiersz się gmatwa,
i nagle jakaś groźna strofa
uderzy w mózg, jak katastrofa,
gdy widzę krew i padam w otchłań,
gdy cios za ciosem pada ślepo,
gdy krzyczę nocy: — Przyjdź i pochłoń! —
zamiera serce — wiem — to epos.

A kiedy świt, jak sen dziecienny,
blekitny, wonny i niewinny,
we mgłach, radości i skowronkach
wraz ze mną w niebie się zabłąka,
gdy nagle blade kielich wiersza,
jak liśa wodna, jaśmin, irys,
rozkwitnie — wtedy brak powietrza,
zamiera serce — wiem — to liryzm.

Foto Jerzy Gaus

Tym wierszem Władysław Broniewski sam najlepiej i — najpiękniej — charakteryzuje swoją twórczość poetycką. Jeden z największych poetów rewolucyjnych jest jednocześnie nie wielkiej klasy lirycznym.

Dlaczego to wszystko właśnie teraz piszemy? Czy może jakaś rocznica, jakiś jubileusz? Nie. Obejrzelśmy po prostu film, który właśnie opuścił Wytwórnię Filmów Oświatowych w Łodzi. Film nazywa się „Władysław Broniewski”.

Zrealizowanie filmu o człowieku żyjącym jest bardzo trudne. Łatwo wpaść w patos czy pompatyczność. Realizatorem filmu Stanisławowi Urbanowiczowi i Jerzemu Gausowi udało się uniknąć tych niebezpieczeństw. Oglądaliśmy więc poetę przy pracy — pisanu wierszy, w czasie odpoczynku — w willi na Mokotowie, następnie towarzyszymy mu w pobycie w rodzinnym Płocku, wizycie w szkole i spotkaniu z młodzieżą, która uczy się w tych samych murach, w których uczył się Broniewski. I wreszcie poezja. Recytuje swe wiersze sam autor, recytują

Foto Jerzy Gaus

nej. (Powstał na zamówienie Ministerstwa Oświaty), ale warto, by obejrzel go w kinach i dozośli.

(T. Woj.)

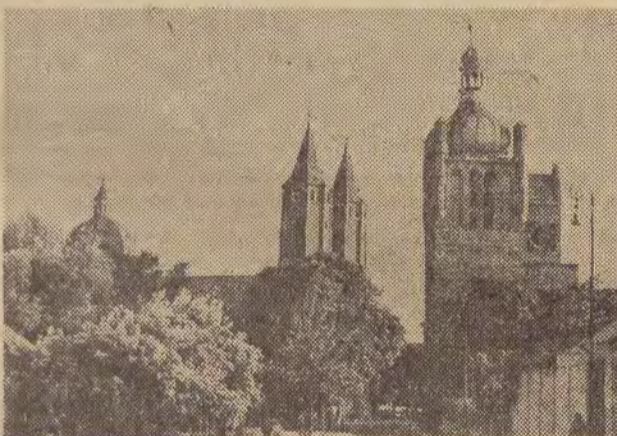

Foto Jerzy Gaus

Horacy Safrin

Bajki

DIALOG HISTORYCZNY

Chepił się koń drewniany: „Mój pradziad bez boju w ciągu nocy zawiadnął obłożoną Troją”. „U-wa! — zaśmiał się pajac. — Nie bardzo był mądry, boć dał sobie brzuch rozpruć dla jakiejś tam fladry!”

ZAROZUMIAŁY BLUSZCZ

Kiedy bluszcz późną nocą wspinał się po murze, kwiatki go zapytały, co tam słychać w rózce. „Mógłbym gwiazdkę zdjąć z nieba... — odparł gniewnym głosem. — Ale komin bezczelnie stanął mi przed nosem!”

PA NO RA MA

DODATEK NIEDZIELNY
„DZIENNIKA ŁÓDZKIEGO”

Łódź, 1. II. 59 r. Nr 5 (269)

Wielki lot „Małego Świata”

Wolny balon szybuje nad Atlantykiem
Morska woda w roli balastu
Do czego służyła wyciągarka

Przełot „Małego Świata” nad Atlantykiem, z Wysp Kanaryjskich do wybrzeży Wenezueli, wywołał niedawno sporo wrzawy. Jak pamiętamy, czwórka Anglików, A. i T. Elcart oraz C. i R. Mudie, przebyła na balonie wolnym trasę o długości 5.100 km. Rozmiary przedsięwzięcia uwydniają się w zestawieniu z poprzednim, międzynarodowym, rekordem długości lotu dla balonów tej kategorii, który wyniósł ok. 2.750 km, podczas gdy największa odległość pokonana kiedykolwiek na balonie wolnym sięga „zaledwie” 3.050 km.

Jakie są główne przyczyny ograniczające czas trwania każdego lotu balonowego? Rano, w wyniku ogrzania balonu promieniami słońca, następuje wzrost wysokości lotu. Wówczas skutkiem maleńcia zewnętrznego ciśnienia barometrycznego, gaz nośny rozszerza się. Objętość samej powłoki balonu, rzecz jasna, nie ulega jednak zmianie. Rozszerzeniu jej zapobiega specjalny wentyl bezpieczeństwa, odpuszczający nadmiar gazu.

W godzinach popołudniowych, gdy kończy się operacja słoneczna, skutkiem obniżenia temperatury gazu nośnego w stosunku do temperatury otaczającego powietrza balon zaczyna opadać. Proces ten można zahamować jedynie drogą wyrzucenia odpowiedniej porcji balastu.

Tego rodzaju wahania wysokości, związane nieuchronnie z utratą balastu i gazu nośnego, ograniczają odległość, jaką może balon pokonać. Możliwość przebycia trasy atlantyckiej przez „Mały Świat” uwarunkowana była przede wszystkim sorawą balastu. Ponieważ przełot miał odbywać się nad oceanem, konstruktorzy balonu wpadli na osobliwy pomysł: wykorzystali jako balast... wodę morską.

W tym celu — jak podawało angielskie czasopismo lotnicze „Flight” — w gondoli balonu zainstalowano rodzaj wyciągarki. Składał się na nią bęben z nawiniętą liną plastikową, o długości 1 km, zakończoną specjalnym czerpakiem. Gdy balon zdradzał skłonność wznoszenia się, czerpano wodę z oceanu i magazynowano ją w odpowiednim zbiorniku. Przy utracie wysokości wylewano ją z powrotem do morza, postępując w podobny sposób, co ze „zwykłym” balastem.

Sama powłoka balonowa „Małego Świata” wykonana została z bardzo wytrzymałego,

SKARB na dnie morza

W zatoce Vigo (Hiszpania) fale wyrzucają co pewien czas na brzeg złote monety, które przez trzydzieści lat leżały na dnie morza.

wzięły kierunek na Vigo, gdzie w wielkiej zatoce mogły znaleźć schronienie przed nieprzyjacielem. Tutaj jednak dopadła je flota angielsko-holenderska. Hiszpanie byli tak pewni swego bezpieczeństwa, iż nie zadali sobie nawet trudu w ładowania bezcennego ładunku. Wywiązała się straszliwa walka, która wkrótce zamieniła się w okropną rzeź. W ciasnym wjeździe do zatoki walczyło 150 okrętów, którym brak miejsca uniemożliwiał

część łupu, ale i to stanowiło niezmiernie bogactwo. O trzydzieści lat do Vigo jedźdzą ekspedycje, aby wyrwać morzu ogromne skarby, które spoczywają na jego dnie. Wydobyto już parę armat, kul, udało się wyciągnąć kilka worków złotych monet, następnie skrzynie, za wierałca 44 kg srebrnych przedmiotów. Ze starych inwentarzy wiadomo jednak, iż na dnie morza spoczywają nie tylko srebro i złota, kule i arma

normalne manewrowanie. Na paru okrętach wybuchły pożary, które szybko przeniosły się na inne jednostki walczących flot. Kiedy wynik walki nie pozostawał już żadnych wątpliwości, Hiszpanie zaczęli topić swoje okręty. W re- ce Anglików i Holendrów do stłala się tylko niewielka

ty, lecz wspaniałe zastawy stołowe, wyroby garniearskie, skrzynie z klejnotami, inkrustowane wyroby z drzewa itp. Obecnie, w erze badań głębinowych i ludzi-żab wydobycie tych skarbow stanowią zapewne już tylko kwestie czasu.

(J. K.)

Śmiały eksperyment lekarzy francuskich

Czy skazani na śmierć?

- Pomysł, który graniczył z fantazją
- Lekarze paryscy oddają własny szpik kostny Jugosłowianom

W październiku roku ubiegłego wyładowało na lotnisku paryskim w Orly sześciu jugosłowiańskich fizyków atomowych. Nie zwrócili oni niczyjej uwagi, wyglądali bowiem zupełnie normalnie. A przecież byli

już jakby wykreśleni ze świata żywych. Na skutek nieszczęśliwego wypadku z reaktorem atomowym w ich kraju, każdy z nich uległ takiemu napromieniowaniu, otrzymał taką dawkę neutronów i promieni gamma, że zdaniem całej współczesnej medycyny światowej, nie było siły zdolnej ich uratować. Silną dawką radioaktywnego promieniowania jest bowiem nieublagana w swoich skutkach dla organizmu czło-wieka, atakuje jego ważne narządy, a zwłaszcza system trawienny i drogi oddechowe.

Działa niszcząco m. in. na układ krwiotwórczy. Pod wpływem promieni szpik kostny, wytwarzający ciałka krwi, ulega degeneracji pociągającej za sobą śmiertelne schorzenie o symptomach zbliżonych do groźnej białaczki.

Nikt nie wierzył w możliwość uratowania uczonych jugosłowiańskich: jeden z nich, Vranic, uległ napromieniowaniu dawką trzy (Dalszy ciąg na str. 4)

W gondoli „Małego Świata”

